

FORM 3 ENDTERM 3 EXAM

KISWAHILI PAPER 2

NAMEADM.....CLASS.....

SEHEMU A.UFAHAMU (ALAMA 15)

Soma makala yafuatayo kisha kisha ujibu maswali:-

Waajiri wengi wanazilaumu taasisi za elimu kwa kukosa kutoa wafanya kazi wenye ujuzi tosha, hasa wa kiteknolojia za kisasa kama kutumia kompyuta kutenda kazi mbalimbali. Hali hii imekuwa ya kuhuzunisha sana.

Ujuzi wa kuweza kutumia Kompyuta unaweza kumfaa mwanafunzi hata anapokosa nafasi ya kujiunga na chuo kikuu kwa vile anaweza kuendelea na elimu yake kupitia kwa elimu mtandao. Pia anaweza kufanya utafiti wa kina kupitia intaneti na kwa njia hii akaimarisha elimu yake.

Mojawapo ya njia ya kuimarisha elimu kuhusu maswala ya teknolojia ni kuanzishwa kwa mikakati mipya ya kufunza. Somo la Kompyuta laweza kuimarika mashuleni endapo kwanza walimu watahamasishwa juu ya faida za ujuzi huu.

Kwa kutumia Kompyuta kufunza, walimu wanaweza kufunza madarasa kadhaa katika kipindi kimoja bila kulazimika kuyahudhuria. Hii itapunguza kiwango cha kazi kwa walimu kwa vile watapata muda wa kufanya utafiti mpana. Aidha, watapata habari na ufahamu zaidi wa mambo kwa kutumia mitambo ya Kompyuta kutoka kwenye intaneti, kupitia tovuti.

Hata hivyo mipango hii inakabiliwa na changamoto kama vile bei za juu za mitambo na vifaa vya Kompyuta, ukosefu wa miundo msingi itakayowezesha utumiaji wa mitambo hii na ukosefu wa walimu waliohitimu somo la Kompyuta.

Pia, kuna tatizo la ukosefu wa nguvu za umeme hasa maeneo ya mashambani; vile vile, katika maeneo yaya haya, wanafunzi na wazazi wengi huvichukulia somo la Kompyuta kuwa gumu na linalofaa wakaazi na wanafunzi kutoka maeneo ya mijini na linalofaa wakaazi muhimu kwao mashambani.

Maswali

(a) Ipe taarifa uliyoisoma anwani inayoifaa AL.2

(b) “Hali hii imekuwa ya kuhuzunisha.” Ni hali gani inayozungumziwa katika aya ya ? AL.2

(c) Ujuzi wa kutumia Kompyuta unaweza kumfaidi vipi mwanafunzi? AL.4

(d) Mikakati mipya ya kuimarisha elimu kuhusu maswala ya teknolojia inakabiliwa na vizingiti vipi? AL.3

(e) Taja manufaa mawili ambayo mwalimu anaweza kupata kutokana na ujuzi wa teknolojia ya Kompyuta AL.2

(f) Andika msamiati mwafaka zaidi kwa maneno yafuatayo: AL.2

(i) Kompyuta _____

(ii) Intaneti _____

SEHEMU B.UFUPISHO (ALAMA 15)

Soma taarifa hii kisha ujibu maswali

Umaskini ni tatizo sugu katika jamii. Binadamu wengi hujikuta katika hali hii kwa sababu hawakubahatika kusoma. Baadhi yao huenda walijaribu kusoma wakashindwa mapema kujipandisha kielimu. Ukosaji wa elimu huchangia sana katika kukuza ukata. Elimu huweza mtu kupata tonge kwa kujipatia kazi za kumwezesha kuyakidhi mahitaji ya maisha. Hali kadhalika, elimu humsaidia binadamu kupata maarifa mengi ya kutendea shughuli zake za kimaendeleo. Kwa mfano, kama ni wakulima wanaweza kutumia **pembejeo** zifaazo ili kuboresha uzalishaji wa mazao. Wakulima wenye elimu hawatapendelea njia duni za kuendeleza kilimo kama vile kutumia visagilima na mbinu nyingine za kijadi. Badala yake watatumia njia za kisasa za kuvunia mazao yao.

Umaskini mwingine huwa mwiba wa kujichoma. Baadhi ya watu ni mikunguni. Kulaza damu kwao kunawafanya kuwa wategemezi katika familia na jamii kwa jumla. Kwa vile hawajazoea kuinamia cha mvunguni, hata wakifunzwa kuchakura hawawezi. Ili kujaribu kuutibu uwele wao na ufukara baadhi yao hutafuta njia za mkato kama vile upwekuzi wa vitu vya wale waliojitahidi. Wakifanikiwa huweza **kufurisha vibindo vyao**. Hata hivyo mkono mrefu wa walinda usalama ukiwakumbatia wao hubakia kusagika kwa dhiki isiyomithilika ndani ya magereza.

Majanga ya kimaumbile kama vile mitetemeko ya ardhi, mikurupuko ya maradhi hatari, moto, ukame na mafuriko huchangia na kuzidisha umaskini. Matukio hayo yakiandama kidindia watu wengi huhasirika. Licha ya mali nyingi kupotea, manusura huachwa wakiwa maskini hohehahe. Matumizi yao hupotea kwani wengi huhitajika kuanza maisha upya.

SEHEMU C.MATUMIZI YA LUGHA: (ALAMA 40)

(a) Eleza sifa za sauti /ch/

(alama 2)

(b) Badilisha sentensi ifuatayo iwe mazoea kwa kutumia kirejeshi “O”.
Mtoto anayelia huchapwa

(alama 2)

(c) Pambanua viungo vya kisarufi katika neno lifuatalo.
Tuliwalimia

(alama 3)

(d) Tunga sentensi ukitumia neno mzee kama:
(i) Kivumishi

(alama 2)

(ii) kielezi

(e) Jaza mapengo. (alama 3)

Kutenda

Kutendewa

Pa _____

Cha _____

Nya _____

(f) Eleza maana ya misemo ifuatayo. (alama 2)

(i) Giza la ukata _____

(ii) Meza mate machungu _____

(g) Bainisha shamirisho katika sentensi ifuatayo. (alama 3)

Maksundi alimjengea Tamari nyumba kwa matofali mazuri.

(h) NSomino zifuatazo zinapatikana katika ngeli gani? (alama 2)

(i) Topasi _____

(ii) Kambare _____

(i) Andika sentensi ifuatayo kwa kufuata maagizo. (alama 2)

Mizizi ya mibaruti hii iliwaponya watu ambao walikuwa na shida kama hii yenu
(kanusha kwa umoja).

(j) Changanua sentensi ifuatayo kwa kutumia kielelezo matawi. (alama 4)

Mwizi aliyetuibia jana amekamatwa hatimaye.

(K) Tunga sentensi yenye masharti yafuatayo. (alama 3)

(i) Kiima

(ii) kiarifu

(iii) chagizo

(l) Andika sentensi ifuatayo kwa ukubwa huku ukikanusha. (alama 3)
Kijibwa chake ni kikali

(m) Jaza neno ambalo ni kinyume cha lile lililopigwa mstari katika sentensi. (alama 2)
(i) Vile vitu ulivyovichanganya itakubidi _____

(ii) Bomba hili limeziba mwite fundi aweze _____

(n) Andika katika usemi halisi. (alama 3)
Mama aliwahimiza warudi siku hiyo la sivyo wangekosa tuzo.

(o) Tambulisha kishazi tegemezi na kishazi huru. (alama 2)
Wanafunzi waliofanya vyema walituzwa jana

(p) Kamilisha methali ifuatayo. (alama 2)
Jitihada za mja _____

SEHEMU D.ISIMU JAMII (ALAMA 10)

- A : Ingia 46! Adams mbao Kenyatta, railways beba! 46 Adams mbao kenyatta, railways!
B : Namba nane ngapi?
A : Mbao ingia, blue.
B : Nina hashuu.
A : Blue Auntie.
B : Sina.
A : Ingia. 46 Adams mbao, kenyatta railways gari bebabeba.
C : Mimi sinako shirini. Chukuako tu kumi.
A : Dinga inakunywanga petrol mzee.
C : Kumi mingi.
A : Haaya ingia twende. Driver imeshona twende.

Maswali

